

Nr 173.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1930 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående exploatering av Ladugårdsgärdet m. m. jämte en i ämnet väckt motion.

(4:e avd.)

I en till riksdagen den 14 mars 1930 avlåten proposition, nr 252, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen besluta,

att Ladugårdsgärdets förestående exploatering skall handhavas av djurgårdskommissionen samt att i avseende å kommissionens sammansättning och verksamhet m. m. skola gälla av departementschefen förordade huvudgrunder;

att under kommissionens vård och inseende skall snarast möjligt ställas hela det område, vilket jämlikt det år 1928 mellan kronan och Stockholms stad träffade avtalet skall i första hand läggas under stadsplan och exploateras, dock med de undantag ävensom med de modifikationer beträffande den omedelbara förvaltningen av vissa för statliga institutioner disponerade byggnadsområden, som av departementschefen förordats;

att, i den mån och så länge särskilda delar av exploateringsområdet disponeras eller användas av statliga institutioner för nuvarande ändamål, avgäld skall av dessa institutioner för ifrågavarande markområden erläggas till djurgårdskassan med nu utgående belopp intill dess Kungl. Maj:t med hänsyn till områdenas inskränkning annorlunda förordnar, ävensom att djurgårdskassan skall efter i statsrådsprotokollet angivna grunder beredas ersättning *dels* för de genom den förevarande exploateringsverksamheten ävensom genom slutligt godkännande av de i proposition nr 178 till innevarande års riksdag framlagda avtalen djurgårdskassan frångående arrendavgälderna, *dels ock* för djurgårdsarbetarbostaden Grindstugans bortflyttning; samt

att av de vid den av djurgårdskommissionen bedrivna exploateringsverksamheten inflytande försäljnings-, arrende- och andra medel skola täckas alla med exploateringsverksamheten förbundna utgifter samt förenämnda ersättning till djurgårdskassan, varefter återstående inkomstmedel skola i enlighet med beslut, som riksdagen meddelat eller må komma att fatta, disponeras i första hand för

återbetalning av sådana förskott, vilka förutsatts skola täckas av köpeskillingsmedel vid markförsäljning å Ladugårdsgärdet.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I samband med denna proposition har utskottet till behandling förehäft en inom första kammaren av herr *V. Rydén* väckt motion, nr 322, i vilken i första hand yrkats, att fullmäktige i riksgäldskontoret erhålla i uppdrag att tillsätta exploateringskommissionen, i andra att majoriteten av ledamöter i kommissionen tillsättes av nämnda fullmäktige; och skulle ett bifall till huvudförslaget innebära följande ändringar i Kungl. Maj:ts förslag:

att Ladugårdsgärdets förestående exploatering skall handhavas av en av fullmäktige i riksgäldskontoret tillsatt kommission;

att — — — (lika med Kungl. Maj:t) — — — förordats;

att — — — (lika med Kungl. Maj:t) — — — bortflyttning; samt

att av de vid den av kommissionen bedrivna — — — (lika med Kungl. Maj:t) — — — Ladugårdsgärdet.

I fråga om de skäl, motionären anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Rörande förevarande motion har utskottet införskaffat fullmäktiges i riksgäldskontoret yttrande, vilket finnes bifogat utskottets utlåtande (Bil.).

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 20 december 1929 har *djurgårdskommissionen* inkommit med förslag rörande Ladugårdsgärdets blivande exploatering.

Djurgårdskommissionen har hemställt, att Kungl. Maj:t — i det Hans Maj:t Konungen förklarade sig avstå från dispositionsrätten till de i det s. k. Ladugårdsgärdesavtalet omhandlade områdena av Norra Djurgården, vilken dispositionsrätt jämlikt riksens ständers underdåniga skrivelse den 1 december 1809 och Kungl. Maj:ts beslut den 26 februari 1810 tillkomme Konungen — måtte föreslå riksdagen att

dels besluta, att exploatering av de delar av Norra Djurgården, som ingå uti det s. k. Ladugårdsgärdesavtalet av den 19 oktober 1928, skall igångsättas omedelbart efter det att alla för exploateringen erforderliga förberedande åtgärder blivit vidtagna;

dels besluta, att djurgårdsförvaltningens befattning med ifrågavarande exploateringsområde skall upphöra och djurgårdskassan beredas den ersättning, som enligt tidigare tillämpade grunder och med hänsyn till för handen varande förhållanden kan anses böra utgå som gottgörelse för genom exploateringen minskade inkomster;

dels slutligen besluta, att genom tomtförsäljningar influetna köpeskillingar och räntor skola inlevereras till statskontoret och där bokföras såsom »Diverse medel» under titel »Köpeskillingar för tomter å Norra Djurgården», från vilken titel skola enligt riksdagens skrivelse den 1 juni 1929 samt enligt hitintills av djurgårdskommissionen tillämpade grunder utgå erforderliga medel för med exploateringen förbundna utgifter, samt att till samma titel skola inlevereras

hyres- och arrende- m. fl. inkomster från exploateringsområdet, i den mån de icke erfordras för bestridande av djurgårdskommissionens förvaltningskostnader.

I ärendet hava avgivits yttranden av byggnadsstyrelsen, riksmarskalksäm- betet efter djurgårdsförvaltningens hörande, arméförvaltningen, statskontoret och riksräkenskapsverket.

Departementschefen har för egen del i ärendet anfört följande:

Såvitt nu kan bedömas torde den i statsmakternas förberörda beslut av år 1928 avsedda exploateringen av Ladugårdsgärdet kunna, i vad avser den första etappen, taga sin början under loppet av nästa budgetår. Det har därför syns mig angeläget att vissa huvudfrågor rörande denna kronans exploateringsverksamhet, som kommer att avse högst betydande värden och fortgå under en mycket lång tidsperiod, underställas riksdagens prövning redan i år.

Vad då först angår *det organ, som skall omhändervärdva exploateringsverksamheten*, måste stora krav ställas på detta med hänsyn till såväl förvaltningsobjektets ekonomiska värde som det blivande exploateringsarbetets omfattning och långvarighet. Detta organ måste i sig inrymma framstående sakkunskap på åtskilliga områden samt förlänas en organisation, som i sig förenar affärs- mässighet och smidighet med administrativ fasthet. Av skäl, som av myndig- heterna därutinnan anförts i ärendet, anser även jag, att denna exploaterings- verksamhet icke lämpligen bör uppdragas åt byggnadsstyrelsen utan att den- samma bör omhändertagas av ett för ändamålet särskilt tillsatt organ. Lika med byggnadsstyrelsen, arméförvaltningen och statskontoret har jag då stan- nat vid, att detta uppdrag bör lämnas åt *djurgårdskommissionen* — det sedan 20 år tillbaka redan existerande statliga exploateringsorganet. Därvid bör emel- lertid kommissionens ledamotsantal ökas från två till tre, varjämte åt kommis- sionen bör givas större administrativ fasthet genom att för densamma av Kungl. Maj:t fastställs en instruktion, i vilken kommissionens befogenhet och verk- samhet närmare regleras. Av ledamöterna bör en, tillika verkställande ledamot, äga förfarenhet i tekniska och stadsplanefrågor ävensom praktisk erfarenhet i exploateringsverksamhet. De båda övriga ledamöterna, av vilka den ene skall vara kommissionens ordförande, böra representera dels det allmänna statsintres- set och administrativ förfarenhet, dels ock merkantil och finansiell sakkunskap. Att i kommissionen låta de bostadssociala synpunkterna erhålla en stadigva- rande representant synes mig icke nödvändigt; det torde vara tillräckligt att kommissionen beredes möjlighet att i sådant syfte för särskilda fall med sig adjungera sakkunnig person.

Kommissionens befogenhet läser böra begränsas på det sätt, att avgörandet av frågor av principiell art eller eljest större räckvidd förbehålles Kungl. Maj:t. Huruvida på förhand vissa minimipriser böra åsättas de tomter, som skola försälas, eller eljest vissa normer för prissättningen och försäljningen meddelas av Kungl. Maj:t, torde få bli beroende av vad som efter uppkom- mande förhållanden kan finnas lämpligast. Det synes emellertid icke vara nödvändigt, att de särskilda tomtförsäljningsavtalen underställas Kungl. Maj:ts prövning, försåvitt icke fråga är om någon särskilt stor försäljning.

I enlighet med vad som framhållits under ärendets beredning, synes kommis- sionens verksamhet komma att tarva, att den äger tillgång till juridisk sakkun- skap. För detta ändamål torde lämplig person få anställas såsom ombudsman.

Hos kommissionen läser vidare få anställas en sekreterare — eventuellt torde sekreterar- och ombudsmannagöromålen kunna handhas av samma person — varjämte annan kansli- ävensom teknisk personal kan bli erforderlig. Att redan nu fastställa omfattningen av sådan personal läser icke vara möjligt,

utan torde Kungl. Maj:t böra äga befogenhet att härutinnan bestämma efter vad omständigheterna visa vara nödvändigt.

Beräffande ersättningen till den sålunda omorganiserade djurgårdskommissionens ledamöter utgår jag ifrån, att ett tantiemsystem icke kan ifrågakomma, utan att ersättningarna skola utgå i form av fasta arvoden. I betraktande av arbetets art och omfattning samt därav betingade kvalifikationer hos den verkställande ledamoten torde man få räkna med ett förhållandevis högt arvodesbelopp åt denne, förslagsvis upptill 20,000 kronor för år. För de övriga ledamöternas ersättning synes en norm vara att finna i vad som tillerkänts fullmäktige eller ledamöter vid en del affärsdrivande verk samt alltså arvodet kunna beräknas för ordföranden till 4,000 kronor och för den tredje ledamoten till något lägre belopp. En viss rörelsefrihet i fråga om dessa arvodesbelopp bestämmande torde sålunda böra tillerkännas Kungl. Maj:t. Ersättning till ombudsman, kansli- och teknisk personal torde böra bestämmas enligt grunder, som meddelas av Kungl. Maj:t.

Den omorganiserade djurgårdskommissionen lär i likhet med statens allmänna fastighetsförvaltande verk, byggnadsstyrelsen, böra lyda under kommunikationsdepartementet.

I fråga om exploateringsområdets ställande under exploateringsorganets förvaltning får jag till en början erinra därom, att före det Kungl. Maj:t den 19 oktober 1928 godkänt det s. k. Ladugårdsgärdesavtalet, Hans Maj:t Konungen funnit gott gilla detsamma. Det återstår då att reglera vid vilken tid och på vilka villkor *vården och inseedet över exploateringsområdet* skall övergå från riksmarskalksämberet och djurgårdsförvaltningen till exploateringsmyndigheten.

Jag utgår ifrån, att de inom det nu ifrågavarande första exploateringsområdet för statliga institutioner (kaserner m. m.) i anspråk tagna byggnadsområdena skola i huvudsak alltjämt disponeras för nuvarande eller annat statligt ändamål, intill dess statsmakterna besluta annorlunda, samt att gränserna för dessa områden skola i detalj bestämmas först då stadsplan föreligger för exploateringsområdet. Exploateringen kommer då att till en början avse endast övriga områden, varvid emellertid givetvis vissa delar kunna förutsättas icke skola försäljas utan disponeras eller reserveras för statliga ändamål. Beräffande de områden, till vilka exploateringsverksamheten sålunda skulle komma att inskränka sig, torde man få förutsätta, att exploateringen samtidigt igångsättes på olika delar av desamma — områden för bostads- och affärshus, industri- och kontorsområden, villaområden etc. Successivt torde därefter nya områden dragas in i försäljningsverksamheten. Emellertid måste man också förutsätta, att en hel del sådana arbeten som gatu- och ledningsarbeten icke lämpligen kunna bedrivas enbart inom de områden, dit försäljningsverksamheten för tillfället är närmast förlagd, utan måste utsträckas över även andra delar av exploateringsområdet och särskilt då i god tid företagas inom de delar, vilka närmast kunna tänkas komma att tagas i anspråk för försäljning. Ur nu angiven synpunkt behöver alltså exploateringsmyndigheten disponera över avsevärda delar av exploateringsområdet. Uppenbarligen bör exploateringsmyndigheten också hava möjlighet att tillse, att även å de områden, vilka icke redan iordningställts eller närmast skola iordningställas för försäljning, icke ske några dispositioner i form av markupplåtelse eller eljest, som kunna skapa onödiga hinder och svårigheter för den blivande exploateringen.

Såväl på grund av det nu anförda som med hänsyn till angelägenheten av att förekomma slitningar, som kunde uppstå, därest förvaltningen av exploateringsområdet fördelades mellan flera olika myndigheter med successiva omregleringar dem emellan av förvaltningsområdena, har det synt mig lämpligast, att hela det nu avsedda första exploateringsområdet omedelbart ställes un-

der exploateringsmyndighetens vård och inseende, som sålunda, i och med det att Hans Maj:t Konungen avstår från dispositionsrätten till området, kommer att övergå från riksmarskalksämberet och djurgårdsförvaltningen till djurgårdscommissionen. Undantag härifrån torde böra göras allenast för sådant område — exempelvis Stadion och Sofiahemmet — som är upplåtet till enskild institution tillsammans med mark, vilken ej ingår i exploateringsområdet. I enlighet med vad från riksmarskalksämberets och djurgårdsförvaltningens sida framhållits, synes emellertid önskvärt, att förvaltningen av särskilt skogsområden, vilka icke ännu indragits i försäljningsverksamheten, sker under samarbete mellan djurgårdscommissionen och djurgårdsförvaltningen. Jag erinrar därvid om, att djurgårdscommissionen enligt meddelade bestämmelser äger rätt att inkalla djurgårdsintendenten eller, vid förfall för honom, hovauditören att deltaga i commissionens överläggningar och beslut i frågor, som angå Djurgårdens intressen. Ett liknande samarbete torde lämpligen böra komma till stånd även vid den nu förestående exploateringsverksamheten.

Vad angår den direkta *förvaltningen* av exploateringsområdet, så torde av vad jag förut anfört framgå, att från djurgårdscommissionens förvaltning böra tills vidare undantagas de områden, vilka disponeras av militära och andra statliga institutioner såsom byggnadsområden för kaserner, tygstation m. m. Dessa sistberörda områden lära kunna överflyttas till djurgårdscommissionens omedelbara förvaltning i den mån områdena jämlikt statsmakternas beslut upphöra att användas för nuvarande ändamål. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, sedan stadsplan för exploateringsområdet fastställts, bestämma gränserna för de områden, vilka alltjämt skola disponeras för sitt nuvarande ändamål.

De delar av exploateringsområdet, vilka i enlighet med det anförda skulle ställas under djurgårdscommissionens förvaltning, böra alltjämt, i den mån icke exploateringsverksamheten därav hindras, få användas såsom hittills för militära övningar. Då exploateringsynpunkterna därvidlag böra vara de avgörande, lär det böra ankomma på exploateringsmyndigheten — och ytterst Kungl. Maj:t vid bestämmandet av vilka delar, som skola tid efter annan indragas i försäljningsverksamheten — att avgöra å vilka delar av nu ifrågavarande markområden militära övningar alltjämt skola få fortgå.

Så länge nämnda områden alltjämt få användas för sitt nuvarande ändamål av de militära myndigheterna, torde dessa böra till djurgårdskassan utgöra avgälder liksom nu. På Kungl. Maj:t torde böra ankomma att bestämma i vad mån nuvarande avgälder skola minskas och slutligen upphöra på grund av att respektive områden tagas i anspråk för exploatering. Likaledes torde till djurgårdskassan böra, så länge desamma användas för nuvarande ändamål, utgöras avgälder till samma belopp som nu för sådana byggnadsområden, vilka i enlighet med det anförda skulle alltjämt disponeras för sitt hittillsvarande ändamål och sålunda icke stå under djurgårdscommissionens omedelbara förvaltning.

Genom den nu ifrågavarande exploateringsverksamheten går sålunda djurgårdskassan förlustig dels redan nu vissa arrendeavgifter dels ock framdeles, allteftersom exploateringen framskrider, ytterligare avgälder. På sätt flertalet hörda myndigheter föreslagit torde därför, i överensstämmelse med hittills följd praxis, *djurgårdskassan böra beredas ersättning för nämnda inkomstminskning*, allteftersom densamma inträder, genom att djurgårdsfonden av de vid exploateringen inflytande medlen tillföres belopp, motsvarande det efter 4 procent kapitaliserade värdet av frångående arrendeavgälder. Efter enahanda grunder lär ersättning böra beredas djurgårdskassan för den inkomstminskning, som må komma att uppstå vid det godkännande av avtal mellan kronan och Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolag samt Stockholms stad, varom hemställas i

den till årets riksdag avlätna propositionen nr 178. Tillika torde ersättning böra beredas djurgårdskassan, om och när den förut omförmälda djurgårdsarbetarlägenheten Grindstugan ej längre kan få disponeras för sitt ändamål, samt i ty fall kostnaderna för byggnadens förflyttning till annat lämpligt ställe samt beredande av bostad åt innehavaren under flyttningen bekostas av de genom exploateringen inflytande medlen.

Beträffande frågorna om *bestridande av kostnaderna för exploateringsverksamhetens bedrivande* samt *dispositionen i övrigt av de genom exploateringsverksamheten inflytande medlen* hava myndigheterna i de avgivna yttrandena utgått från, att berörda kostnader skulle bestridas med de genom exploateringen inflytande arrende-, hyres- och tomtförsäljningsmedlen samt att dessa i övrigt skulle inlevereras till statskontoret för att disponeras i enlighet med av statsmakterna därom fattade beslut, att börja med till täckande av sådana förskott, som jämlikt tidigare beslut förutsatts skola ersättas med nu ifrågavarande medel. I sistberörda hänseende må hänvisas till den redogörelse, som återfinnes i den vid propositionen nr 247 till 1928 års riksdag fogade bilagan, sid. 72—73, och varav framgår, att de vid exploateringen inflytande medlen måste förutsättas komma att för avsevärd tid framåt utgå till täckande av ifrågavarande förskott. Vidare har föreslagits att till täckande av förberörda exploateringskostnader skulle få tagas i anspråk sådana medel, som influtit eller må komma att inflyta genom den tidigare igångsatta exploateringen av Karlaplans- m. fl. områden.

Till de sålunda framställda förslagen ansluter jag mig i huvudsak. Emellertid har beträffande omförmälda förskott i en del fall beslutats, att desamma skola omedelbart täckas av inflytande försäljningsmedel för fastigheter, anslagna till försvarsväsendet, i andra fall åter att täckningen skulle ske medelst sådana medel, som inflöte till lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål. Innan några belopp av de vid den nu avsedda exploateringen inflytande medlen anvisas till täckning av omförmälda förskott synes därför böra utredas, vilka andra medel som eventuellt redan finnas eller kunna beräknas komma att framdeles stå till förfogande för ändamålet, ävensom i vad mån medlen skola anvisas att direkt eller genom berörda fond disponeras till förskottens täckande. Då någon sådan utredning icke föreligger samt köpeskillingsmedel icke lära kunna beräknas komma att till något större belopp inflyta under nästkommande budgetår, torde det vara tillräckligt att vid innevarande års riksdag fattas allenast ett principbeslut därom, att av inflytande exploateringsmedel skola, efter det kostnaderna för exploateringsverksamheten blivit täckta, i första hand gäldas förskott av nyss omförmäld art. Sedan erforderlig utredning skett, torde till en senare riksdag få framläggas förslag i syfte att i detalj fastställa regler för ifrågakommande förskottsmedels ersättande med inkomster av ladugårdsgårdsexploateringen, varvid även torde få bestämmas, huruvida dessa täckningsanslag skola utgå direkt eller genom lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.»

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet delar departementschefens uppfattning, att exploateringen av Ladugårdsgårdsesområdet alltjämt bör handhavas av en för ändamålet utsedd kommission, **djurgårdskommissionen**.

I avseende å kommissionens sammansättning må erinras, att denna för närvarande utgöres av allenast två ledamöter men enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle bestå av tre ledamöter, till vilket antal kommissionsmedlemmarna för övrigt ursprungligen uppgått. För egen del vill utskottet framhålla, att ifrågavarande exploateringsorgan är avsett att erhålla en ekonomiskt synnerligen

omfattande och maktpåliggande uppgift. För att åt dessa ur olika synpunkter mycket ömtåliga tomtförsäljningsfrågor trygga det lämpligaste och mest allsidiga bedömande anser utskottet kommissionen böra givas en ytterligare något vidgad sammansättning genom dess utökning med ännu en ledamot. Med beaktande av de synpunkter, som motionsvis anförts, vill utskottet tillstyrka, att denna fjärde ledamot utses av fullmäktige i riksgäldskontoret.

De markavhändelser, varom här är fråga, avse betydande värden och skola pågå under en lång följd av år. För att riksdagen må tillförsäkras en tillbörlig kontroll över handhavandet av desamma, torde som ytterligare villkor för det generella försäljningsbemyndigande, som nu av riksdagen skulle lämnas, böra uppställas, att av Kungl. Maj:t årligen för riksdagen framläggas en ekonomisk redogörelse rörande fortgången av exploateringen med angivande av skedda tomtförsäljningar, erhållna priser och uppställda köpevillkor, gjorda utlägg för anläggning av gator m. m. och övriga exploateringskostnader.

Departementschefen har ansett kommissionens befogenhet böra begränsas på det sätt, att prövningen av frågor av principiell art eller eljest större räckvidd förbehålles Kungl. Maj:t. I anslutning härtill vill utskottet framhålla lämpligheten av att även andra ärenden av någon mera väsentlig ekonomisk eller annan betydelse, vid vilkas avgörande enighet mellan kommissionens samtliga ledamöter ej kan uppnås, underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Under återopande av vad utskottet sålunda anført, får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition och herr Rydén's i ämnet väckta motion (I:322), må besluta,

a) att Ladugårdsgårdets förestående exploatering skall handhavas av djurgårdskommissionen samt att i avseende å kommissionens sammansättning och verksamhet m. m. skola gälla de i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 14 mars 1930 av departementschefen förordade huvudgrunder med de tillägg, som utskottet ovan angivit;

b) att under kommissionens vård och inseende skall snarast möjligt ställas hela det område, vilket jämlikt det år 1928 mellan kronan och Stockholms stad träffade avtalet skall i första hand läggas under stadsplan och exploateras, dock med de undantag ävensom med de modifikationer beträffande den omedelbara förvaltningen av vissa för statliga institutioner disponerade byggnadsområden, som av departementschefen förordats;

c) att, i den mån och så länge särskilda delar av exploateringsområdet disponeras eller användas av statliga institutioner för nuvarande ändamål, avgäld skall av dessa institutioner för ifrågavarande markområden erläggas till djurgårdskassan med nu utgående belopp intill dess Kungl. Maj:t med hänsyn

till områdenas inskränkning annorlunda förordnar, ävensom att djurgårdskassan skall efter här förut angivna grunder beredas ersättning *dels* för de genom den förevarande exploateringsverksamheten ävensom genom slutligt godkännande av de i proposition nr 178 till innevarande års riksdag framlagda avtalen djurgårdskassan frångående arrendeavgälderna, *dels ock* för djurgårdsarbetarbostaden Grindstugans bortflyttning; samt

d) att av de vid den av djurgårdskommissionen bedrivna exploateringsverksamheten inflytande försäljnings-, arrende- och andra medel skola täckas alla med exploateringsverksamheten förbundna utgifter samt förenämnda ersättning till djurgårdskassan, varefter återstående inkomstmedel skola i enlighet med beslut, som riksdagen meddelat eller må komma att fatta, disponeras i första hand för återbetalning av sådana förskott, vilka förutsatts skola täckas av köpeskillingsmedel vid markförsäljningar å Ladugårdsgärdet.

Stockholm den 23 maj 1930.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, Olof Olsson, O. Bergqvist, J. Nilsson* i Malmö, *C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *E. J. G. Rosén, K. V. Rydén, E. A. Lundell, J. Clemedtson* och *K. A. W. Björck*;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *A. Wiklund* i Brattfors, *C. R. Jansson* i Falun, *S. Bengtsson* i Norup, *L. J. Carlsson-Frosterud, A. Å:son Törnkvist* i Karlskrona, *J. Olofsson* i Digernäs, *S. Persson* i Fritorp, *P. C. Jonsson* i Eskilstuna, *G. Persson* i Falla, *F. V. Sandwall* och *J. E. Andersson* i Ovanmyra.

*Bilaga.**Till Riksdagens statsutskott.*

I skrivelse av den 28 nästlidna april har utskottets ordförande anhållit, att fullmäktige i riksgäldskontoret ville till utskottet avgiva yttrande över en av herr V. Rydén inom första kammaren väckt motion, nr 322, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående exploatering av Ladugårdsgärdet m. m.; och få fullmäktige med anledning därav anföra följande.

Fullmäktige ställa sig mycket betänksamma mot motionärens förslag, att det skulle uppdragas åt fullmäktige att tillsätta den för genomförande av ifrågavarande exploatering föreslagna kommissionen. Därest riksdagen emellertid skulle önska erhålla ett direkt inflytande på kommissionens verksamhet, torde detta syfte i tillräcklig grad kunna vinnas genom bemyndigande för fullmäktige att utse en ledamot i en kommission, som för övrigt tillsättes av Kungl. Maj:t.

Stockholm den 15 maj 1930.

KARL HILDEBRAND.

G. Kobb.

H. S. Tamm.

Eric Hallin.

Carl Ekman.

Anders Anderson.

P. Albin Hansson.

|John Hägglund.